

Raport privind
activitatea
AIPA pentru
6 luni ale
anului 2019

APROBAT

Director

Vadim CURMEI

Conținut

Conținut.....	1
I REZUMAT ADMINISTRATIV	2
II ANALIZA PROGRESSELOR ÎNREGISTRATE ÎN IMPLEMENTAREA PREVEDERILOR HOTĂRÎRII GUVERNULUI NR.455/2017 (SUBVENȚII INVESTIȚIONALE).....	3
III. ANALIZA PROGRESSELOR ÎNREGISTRATE ÎN IMPLEMENTAREA PREVEDERILOR HOTĂRÎRII GUVERNULUI NR.507/2018 (SUBVENȚII ÎN AVANS)	5
VI REZULTATELE MONITORIZĂRII BENEFICIARILOR DE SUBVENȚII.....	6
V. ACȚIUNI ÎNTREPRINSE ÎN SCOPUL DEZVOLTĂRII INSTITUȚIONALE ȘI A SOLUȚIONĂRII PROBLEMELOR IDENTIFICATE ÎN IMPLEMENTĂRII FNDAMR.....	9
VI. ASIGURAREA IMPLEMENTĂRII PROGRAMELOR DE SPRIJIN FINANCIAR DIN PARTEA DONATORILOR EXTERNI.....	9
VII. MENȚINEREA ȘI ÎMBUNĂTĂȚIREA SISTEMULUI DE MANAGEMENT AL CALITĂȚII ISO 9001:2015	10
VIII. IMPLEMENTAREA STANDARTULUI ISO 37001:2016 ANTI-MITĂ	10
IX. DEZVOLTAREA PLATFORMEI DE SERVICII ELECTRONICE	11
X. PROMOVAREA POLITICII DE SUBVENȚIONARE	13
XI. COOPERARE INTERISTITUȚIONALĂ.....	14
XII ASPECTE JURIDICE	15
XIII ACTIVITATEA AUDITULUI INTERN	16

I REZUMAT ADMINISTRATIV

Prezentul Raport acoperă perioada de implementare 1 ianuarie – 30 iunie 2019. Gestionarea Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural (în continuare - FNDAMR) are la bază prevederile Legii nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural precum și a Hotărârii Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural.

În temeiul art. 15 alin. (3) din Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare a producătorilor agricoli, al art. 14 alin. (7) și art. 32 alin. (2) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, al Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și al art. XXXIV alin. (4) din Legea nr. 140/2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, instituția publică „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură” a fost reorganizată, prin transformare, în autoritate administrativă Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură. AIPA se subordonează Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului fiind succesorul de drepturi și obligații al Instituției publice „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”.

Astfel, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 20/2019, AIPA este o autoritate administrativă subordonată Ministerului, responsabilă de gestionarea eficientă a Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, inclusiv a surselor financiare provenite de la partenerii de dezvoltare. Agenția are statut de persoană juridică de drept public, dispune de denumire proprie, de ștampilă cu Stema de Stat a Republicii Moldova, de conturi trezoreriile, de drept de gestiune a bunurilor transmise de Minister, precum și de alte atribute specifice autorităților publice, stabilite în legislație. Sediul Agenției este în municipiul Chișinău. Agenția are subdiviziuni teritoriale cu statut de secții sau servicii, fără personalitate juridică.

Agenția are misiunea de a susține financiar producătorii agricoli și comunitățile locale în vederea dezvoltării sectorului agroindustrial și mediului rural. Realizarea Misiunii se axează pe următoarele domenii de activitate:

- 1) stimularea investițiilor în exploatațiile agricole;
- 2) stimularea investițiilor în prelucrarea și comercializarea produselor agricole;
- 3) stimularea investițiilor în infrastructura fizică și în cea a serviciilor din mediul rural;
- 4) acordarea plăților directe.

În activitatea sa AIPA se bazează pe respectarea următoarelor principii:

- previzibilitatea și stabilitatea reglementărilor juridice;
- transparența decizională;

- ✚ tratamentul egal;
- ✚ eficiența bazată pe argumente economico-financiare;
- ✚ continuitatea proceselor de susținere a producătorilor agricoli;
- ✚ asumarea responsabilităților de către beneficiarii de subvenții;
- ✚ rezonabilitatea costurilor.

Structura organizatorică a AIPA include două nivele: aparatul central și secțiile/serviciile teritoriale. Aparatul central este format din director, doi directori adjuncți, 5 direcții, 1 secție și 7 servicii. Structura teritorială este reprezentată de 4 secții și 6 servicii teritoriale.

II ANALIZA PROGRELOR ÎNREGISTRATE ÎN IMPLEMENTAREA PREVEDERILOR HOTĂRÎRII GUVERNULUI NR.455/2017 (SUBVENȚII INVESTIȚIONALE)

Conform prevederilor Legii bugetului de stat pentru anul 2019, Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural a constituit **900 mil. lei**, menținându-se la nivelul anului 2018. Sursele alocate *au fost direcționate* după cum urmează:

- contribuția statului în Fondul Național al Viei și Vinului – 25,8 mil. lei (prevedere a art. 2 lit. g) a Legii bugetului de stat pentru anul 2019 nr. 303/2018);
- autorizarea spre plată a restanțelor față de producătorii agricoli – cca 352,0 mil. lei (prevedere a art. 33 alin. (5) a Legii nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural);
- subvenții în avans – 45,0 mil. lei (prevedere a art. 23 alin. (3) a Legii nr. 276/2016 dar și a HG nr.507/2018);
- subvenționarea post-investițională – cca 477,2 mil. lei (prevedere a HG nr.455/2017).

Astfel, în anul de subvenționare 2019, AIPA avea disponibil spre finanțare 477,2 mil. lei.

La 01 februarie 2019 a fost deschisă perioada de recepționare a cererilor de solicitare a sprijinului financiar pentru subvențiile post-investiționale.

În perioada de raport, AIPA a recepționat **1760 cereri** de solicitare a sprijinului financiar în sumă **de 326,1 mil. lei** sau cu 12% în creștere comparativ cu numărul dosarelor recepționate în perioada similară a anului precedent. De menționat că și valoarea investițiile declarate de producătorii agricoli este în ascensiune cu **30%** constituind **cca 1100,0 mil. lei**. Investițiile efectuate de solicitanții de subvenții din agricultură și ramurile conexe ale acestora au generat crearea a **406 locuri noi de muncă și 495 locuri de muncă sezoniere**.

Astfel, din totalul dosarelor depuse până la moment, au fost autorizate spre plată

1073 cereri de solicitare a sprijinului financiar în sumă de **160,0 mil. lei** ceea ce constituie **61%** din totalul dosarelor recepționate.

Totodată, urmărind solicitările de subvenții după **zonele geografice**, putem atesta faptul că cele mai multe cereri de solicitare a subvenției au fost înregistrate în *zona de nord* a republicii (649 dosare depuse, cu subvenția solicitată în valoare de 112,0 mil. lei, ce au atras după sine investiții în valoare de 444,0 mil. lei) fiind urmată de *zona de sud* a republicii, incluzând Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia (584 dosare depuse, cu subvenția solicitată în valoare de 121,2 mil. lei, ce au atras după sine investiții în valoare de 358,9 mil. lei), și *zona de centru*, a republicii incluzând mun. Chișinău (527 dosare depuse, cu subvenția solicitată în valoare de 92,1 mil. lei, ce au atras după sine investiții în valoare de 296,0 mil. lei).

În semestrul I al anului 2019 au solicitat subvenții majorate 127 producători agricoli, în sumă de 4,8 mil. lei, iar solicitările pentru producția autohtonă îi revine rol de lider deoarece ponderea solicitărilor a constituit, în perioada de raport, 59%, fiind urmate de solicitanți femei fermier (34%) și tineri fermieri (7%).

Conform datelor prezentate în tabel putem menționa că:

- *producție autohtonă* – au solicitat subvenții majorate cu 2,5 mil. lei pentru 75 producători agricoli, ceea ce constituie 59% din totalul solicitărilor de subvenții majorate;

- *femeie fermieri* – au solicitat subvenții majorate cu 2,1 mil. lei pentru 43 producători agricoli, ceea ce constituie 34% din totalul solicitărilor de subvenții majorate;

- *tânăr fermieri* – au solicitat subvenții majorate cu 0,2 mil. lei pentru 9 producători agricoli, ceea ce constituie 7% din totalul solicitărilor de subvenții majorate.

În I semestru al anului 2019 nu au fost solicitate subvenții majorate de către producătorii agricoli ce comercializează producție ecologică.

Conform datelor preliminare numărul **producătorilor agricoli unici** care au solicitat subvenții constituie **1475** producători.

În perioada de raport, au solicitat subvenție **994 producători agricoli mici**, ceea ce constituie **67%**, 370 producători agricoli mijlocii (25%) și 112 producători agricoli mari (8%). De menționat, că numărul producătorilor agricoli mici solicitanți de subvenții este în creștere, iar numărul producătorilor agricoli mari este în diminuare. Aceasta permite să menționăm că tot mai mulți fermieri mici își dezvoltă propriile afaceri.

Totodată, din totalul solicitanților unici de subvenții, 83% (1234) afaceri sunt administrate de bărbați și doar 17% (242) afaceri sunt administrate de femei fermier.

III. ANALIZA PROGRELOR ÎNREGISTRATE ÎN IMPLEMENTAREA PREVEDERILOR HOTĂRÎRII GUVERNULUI NR.507/2018 (SUBVENȚII ÎN AVANS)

În contextul implementării Hotărârii Guvernului nr.507/2018 pentru aprobarea **Regulamentului privind condițiile și procedura de acordare a subvențiilor în avans pentru proiectele start-up din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural**, anual, din valoarea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, 5% sau 45 mil. lei sunt direcționate pentru acordarea **subvențiilor în avans**. Beneficiari ai subvențiilor în avans sunt tinerii și femeile fermier ce se lansează pentru prima dată în proiecte start-up. Astfel, în **anul 2019** au fost lansate două apeluri de recepționare a cererilor de solicitare a subvenției în avans fiind înregistrate următoarele rezultate:

În cadrul apelului III, **21 producători agricoli debutanți** s-au inițiat în afaceri, cu planificarea investițiilor în sectorul agricol de peste **18,0 mil. lei** ce vor genera crearea a peste **70 locuri noi de muncă**.

Aportul statului pentru dezvoltarea a 21 de proiecte start-up urmează a fi de peste **12,0 mil. lei**, surse disponibile în Fondul Național al Dezvoltarea Agriculturii și Mediului Rural.

Și în acest apel femeile fermieri au depus mai multe dosare, astfel că ponderea **femeilor** din totalul dosarelor depuse constituie **62% (13 dosare)** și **38% (8 dosare)** din afaceri urmează a fi administrate de **tineri fermieri**.

Urmare a examinării cererilor recepționate s-a constatat că:

- 43% dintre acestea (9 dosare) sunt depuse pentru *înființarea plantațiilor multianuale*;
- 29% pentru *utilarea și renovarea tehnologică a fermelor zootehnice*, ce înseamnă că cu suportul statului prin subvenții în avans vor fi dezvoltate **6 afaceri noi** în domeniul zootehnic (4 vizează sectorul apicol);
 - 14% (3 dosare) vizează investiții în construcția serelor;
 - 14% din dosarele depuse (3 dosare) constituie investiții în *dezvoltarea infrastructurii post-recoltare și procesare*.

De menționat că din 21 dosare recepționate, **13 dosare în sumă de 7 mil. lei** au fost selectate de către Comisia de evaluare și selecție spre plată. Conform prevederilor legale, solicitanții de subvenții urmează să prezinte 35% din cofinanțarea proprie și să semneze contract de acordare a sprijinului financiar.

În cadrul apelului IV, **14 producători agricoli debutanți** s-au inițiat în afaceri, cu planificarea investițiilor în sectorul agricol de cca **13,0 mil. lei** ce vor genera crearea a peste **50 locuri noi de muncă**.

Aportul statului pentru dezvoltarea a 14 de proiecte start-up urmează a fi de peste **8,0 mil. lei**, surse disponibile în Fondul Național al Dezvoltarea Agriculturii și Mediului Rural.

Urmare a examinării preliminare a cererilor recepționate s-a constatat că:

- 35,7% dintre acestea (5 dosare) sunt depuse pentru *producerea legumelor și a fructelor pe teren protejat (sere, solarii, tuneluri)*;
- 28,6% pentru *utilarea și renovarea tehnologică a fermelor zootehnice*, ce înseamnă că cu suportul statului prin subvenții în avans vor fi dezvoltate 4 afaceri noi în domeniul zootehnic (3 vizează sectorul apicol);
- 21,4% (4 dosare) vizează investiții în *înființarea, modernizarea și defrișarea plantațiilor multianuale, inclusiv a plantațiilor viticole și a plantațiilor pomicol*;
- 14,3% din dosarele depuse (2 dosare) constituie investiții în *dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare*.

De menționat că, cele 14 dosare urmează a fi examinate de oficiul central al AIPA și remise Comisiei de evaluare și selecție pentru evaluarea planurilor de afaceri conform criteriilor stabilite în Hotărârii Guvernului nr.507/2018.

VI REZULTATELE MONITORIZĂRII BENEFICIARILOR DE SUBVENȚII

Monitorizarea investițiilor subvenționate, pentru o perioadă de până la 5 ani, vine din necesitatea respectării criteriilor de eligibilitate, precum și de îndeplinire a tuturor obligațiilor ce rezultă din prevederile declarației pe propria răspundere a solicitantului de subvenții. Procedura de monitorizare se efectuează cu scopul colectării informațiilor care să confirme respectarea de către beneficiar a următoarelor obligații:

- ✓ de a nu înstrăina/transmite în folosință sub nici o formă investiția supusă subvenționării;
- ✓ de a nu casa, defrișa plantațiile multianuale, conform perioadelor de timp specificate.

În acest sens, în perioada de raport au fost demarate 5 misiuni de verificare post-investițională prin evaluarea dosarelor de subvenționare. Astfel au efectuat verificări postinspecții administrative a 625 dosare, dintre care 109 dosare verificate la fața locului, depistându-se, până la moment, 25 dosare cu iregularități.

Astfel, conform planului de activitate SMP, monitorizarea dosarelor de subvenționare au avut loc după cum urmează:

- *submăsura 1.4 Stimularea investițiilor pentru utilarea și renovarea tehnologică a fermelor zootehnice* – au fost verificate administrativ 86 de dosare, dintre care la fața locului 19 dosare verificate. Din 19 dosare de subvenționare verificate la fața locului, **la 5 dosare de subvenționare au fost identificate încălcări**, astfel s-au

întocmit procese verbale de constatare a iregularităților și au fost transmise Direcției Juridice în scopul demarării procedurii de recuperare a subvențiilor acordate în baza acestor dosare.

- *submăsura 1.5 Stimularea procurării animalelor de prăsilă și menținerii fondului genetic al acestora* – dosare verificate administrativ și la fața locului, în număr de 39 de dosare, însumând 39 beneficiari de subvenții. Din numărul total de dosare verificate, la 12 dosare de subvenționare s-au depistat încălcări. Astfel, s-au **întocmit 12 procese verbale de constatare a iregularităților și au fost transmise Direcției Juridice pentru demararea procedurii de recuperare a subvențiilor** pentru încălcările menționate în procesele verbale.

- *submăsura 1.2 D, Măsura 1.2 Subvenționarea investițiilor pentru înființarea, modernizarea și defrișarea plantațiilor viticole și a plantațiilor pomicole* – au fost verificate administrativ 438 de dosare, dintre care la fața locului 42 dosare verificate. Din numărul total de dosare verificate, la 8 dosare de subvenționare s-au depistat încălcări. Astfel, s-au întocmit **8 procese verbale de constatare a iregularităților și au fost transmise Direcției Juridice pentru demararea procedurii de recuperare a subvențiilor** pentru încălcările menționate în procesele verbale.

- *Măsura 4 Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii rurale* - au fost verificate administrativ 41 de dosare, dintre care la fața locului o verificare. Pentru dosarele respective **nu au fost identificate careva iregularități**.

- *submăsura 1.1 Subvenționarea investițiilor pentru producerea legumelor și a fructelor pe teren protejat (sere de iarnă, solarii și tuneluri)* – au fost verificate din oficiu 60 dosare, dintre care la fața locului 8 dosare. Misiune în proces de desfășurare.

Pentru misiunile desfășurate în anul 2019, urmează ca Direcția Juridică din cadrul Agenției să analizeze iregularităților constatate, gradul de încălcare ale acestora precum și să stabilească procedura de recuperare a mijloacelor financiare alocate în formă de subvenții, conform procedurii noi descrisă în Codul administrativ.

În urma activității de monitorizare postinspecție, rezultatele ne demonstrează că domeniul cu cele mai frecvente iregularități vizează menținerea animalelor de prăsilă subvenționate, cauzele fiind pieirea și sacrificarea înainte de termen a animalelor.

Totodată, au fost identificate și alte iregularități după cum urmează:

- ✓ înstrăinarea bunurilor supuse subvenționării;
- ✓ înstrăinarea terenului pe care a fost înființată plantația multianuală;
- ✓ defrișarea plantației multianuale care a fost supusă subvenționării;
- ✓ lipsa animalelor în fermă: sacrificarea, inclusiv admiterea pieririi efectivului de animale;
- ✓ intrarea în proces de insolabilitate a entităților economice etc.

De asemenea, Serviciul antifraudă, care are ca obiectiv primar monitorizarea continuă a riscurilor de fraudă, a înregistrat și efectuat, în perioada de raportare **28 misiuni de evaluare** a riscurilor de fraudă la dosare de subvenționare, din care 26 dosare au fost examinate în teren.

Dosarele examinate cuprind: submăsura 1.2 „Stimularea investițiilor pentru înființarea, modernizarea și defrișarea plantațiilor multianuale, inclusiv a plantațiilor viticole și a plantațiilor pomicole”; 1.3. „Stimularea investițiilor pentru procurarea tehnicii și utilajului agricol convențional”; 1.6.4 „Prelucrarea primară, ambalarea, refrigerarea, congelarea și păstrarea cărnii, procesarea, ambalarea și păstrarea laptei, precum și analiza mierii de albine”; 1.5 „Stimularea procurării animalelor de prăsilă și menținerii fondului genetic al acestora”; 2.4. „Stimularea investițiilor pentru procurarea echipamentului No-till și Mini-till”, măsura 4. „Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii rurale”; măsura 5. „Servicii de consultanță și formare” și la **start-up** submăsura 3. „Stimularea investițiilor pentru utilarea și renovarea tehnologică a fermelor zootehnice”.

Din numărul total de dosare examinate au fost constatate iregularități **la 6 dosare**, inclusiv, un **dosar** au fost transmise Procuraturii Generale în vederea examinării acțiunilor solicitanților prin prisma prevederilor art. 3521 din Codul Penal și a actelor întocmite; 4 **dosare** declarate neeligibile; un dosar retras ca rezultat a încălcărilor depistate.

Potrivit datelor preliminare, în rezultatul acțiunilor întreprinse nu a fost admisă delapidarea fondului de subvenționare cu o sumă de circa 2,2 mln lei.

Nereguli/disfuncționalități întâmpinate în cadrul acțiunilor de verificare:

- solicitarea subvenției în lipsa achitării integrate a tehnicii agricole;
- ordin de plată falsificat întru demonstrarea achitării integrate a liniei de curent electric;
- prezentarea dosarului cu acte ce nu corespund cu perioada de instruire;
- facturile fiscale eliberate fără dată, fără semnătura beneficiarului de servicii, cu radieri;
- solicitarea subvenției după data de 31 octombrie al anului de subvenționare, investiția fiind efectuată înafara anului de subvenționare.

În cazul examinării dosarelor pentru start-up (subvenții în avans) au fost identificate următoarele discrepante:

- 1) solicitantul de subvenții a realizat investiția înainte de timp;
- 2) solicitantul nu a asigurat achiziționeze utilaje și echipamente în condiții de piață, respectiv să întocmească un dosar de achiziție care să cuprindă: minimum 3 cereri de ofertă și dovada transmiterii acestora, ofertele primite, un proces-verbal semnat de reprezentantul legal al întreprinderii prin care să fie justificată alegerea ofertei

câștigătoare, contractul/contractele cu furnizorul/furnizorii și, după caz, documentul din care să rezulte autorizarea activității de producție/servicii/comerț a furnizorului.

V. ACȚIUNI ÎNTREPRINSE ÎN SCOPUL DEZVOLTĂRII INSTITUȚIONALE ȘI A SOLUȚIONĂRII PROBLEMELOR IDENTIFICATE ÎN IMPLEMENTĂRII FNDAMR

AIPA a prezentat în adresa MADRM (prin scrisoarea nr. 107 din 18 februarie 2019, nr. 283 din 03 aprilie 2019) *propuneri și completări la Hotărârea Guvernului nr. 455 din 21 iunie 2017*. De menționat că, propunerile înaintate au fost de ordin procedural și aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 249/2019.

La fel au fost prezentate în adresa MADRM propuneri de modificare și completare a *Legii nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare a producătorilor agricoli* (prin scrisoarea nr. 107 din 18 februarie curent și nr. 482 din 24 iunie 2019).

În perioada de referință, în vederea dezvoltării și menținerii sistemelor de management implementate de AIPA au fost elaborate/ajustate un șir de documente și anume:

- Manualul de proceduri privind contabilizarea și executarea subvențiilor;
- Manualul de proceduri „Achiziții publice”;
- Regulamentul cu privire la modul de stabilire a sporului pentru performanță;
- Regulamentul intern al Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, în redacție nouă.

VI. ASIGURAREA IMPLEMENTĂRII PROGRAMELOR DE SPRIJIN FINANCIAR DIN PARTEA DONATORILOR EXTERNI

În cadrul **Proiectului Agricultură Competitivă (MAC-P)** finanțat de Banca Mondială în ceea ce vizează implementarea *Programului de accesare a granturilor investiționale*, Linia I, „**Acces la piețele de desfacere**”, au fost aprobate 4 dosare de solicitare a surselor financiare în sumă de 1 373 621 dolari SUA. Totodată au fost debursate granturi pentru 2 dosare depuse în 2019, în valoare de 700 000 dolari SUA și un proiect investițional aprobat în 2018 dar achitat în perioada de raport, în valoare de 350 000 dolari SUA.

În perioada de raport, conducerea AIPA a avut o întrevedere cu reprezentanții Delegației Uniunii Europene. În cadrul întrunirii s-a fost discutat despre rezultatele implementării Programului ENPARD dar și despre succesul cu care s-a finalizat proiectul Twinning. AIPA a fost prima instituției din Republica Moldova care a

implementa cu succes în proiect Twinning.

Totodată s-a discutat despre necesitatea includerii reprezentanților AIPA în grupul de negociatori ce vor analiza posibilitatea de extindere al programului de finanțare s-au scriere a unui nou program de țară.

De comun cu experții externi s-a elaborat *fișa de proiect preliminară privind cel de-al doilea Proiect Twinning* ce va viza dezvoltarea instituțională în gestionarea schemelor de dezvoltare rurală precum și plățile directe.

Au fost elaborate și *acceptate spre finanțare două proiecte TAIEX* cu tema:

- colectarea și prelucrarea datelor în sistemul electronic a prețurilor de referință în cadrul statelor cu statut de membru al UE;
- stabilirea și îmbunătățirea activităților de control intern în vederea prevenirii și detectării cazurilor de fraudare.

Primul proiect TAIEX a fost realizat în perioada 2-7 iunie, 2019 efectuându-se o vizită de studiu la NPA, Lituania.

VII. MENȚINEREA ȘI ÎMBUNĂTĂȚIREA SISTEMULUI DE MANAGEMENT AL CALITĂȚII ISO 9001:2015

La începutul anului 2019, AIPA a primit certificatul misiunii de supraveghere efectuată de compania din România „SRAC”, care a evaluat gradul de implementare a Standardului ISO 9001:2015 – Sisteme de management al calității în agenție.

Întru menținerea și îmbunătățirea sistemului de management al calității (ISO 9001:2015) a fost elaborat și aprobat:

- Planul de acțiuni pentru anul 2019 privind implementarea Programul de asigurare a calității al AIPA;
- Analiza cerințelor părților interesare pentru anul 2019;
- Analiza de management pentru anul precedent.

<http://aipa.gov.md/sites/default/files/REgulament/schimbare%20martie1-1.pdf>

VIII. IMPLEMENTAREA STANDARTULUI ISO 37001:2016 ANTI-MITĂ

În perioada 25-27 februarie curent, AIPA a parcurs misiune externă de audit privind implementarea Standardului internațional *ISO 37001:2016 – Sisteme de management anti-mită*. Ca rezultat s-a constatat că AIPA implementează cu succes prevederile standardului și a fost **certificată**. AIPA este a două entitate din Republica Moldova care deține astfel de certificat. În acest sens, în cadrul AIPA au se implementează:

- Codul de etică și conduită al angajaților „AIPA”;
- Manualul privind definirea funcțiilor sensibile în cadrul AIPA;

- Registrul cadourilor;
- Registrul influențelor necorespunzătoare;
- Registrul privind declararea conflictelor de interese;
- Manualul privind implementarea Politicii anti-mită;
- Manualul Sistemului de management anti-mită;
- Regulamentul privind avertizorii de integritate;
- Analiza GAP;
- Declarația de politică anti-mită;
- Domeniul de aplicare a Sistemului de management anti-mită.

<http://aipa.gov.md/sites/default/files/REgulament/certificare%20martie-1.pdf>

IX. DEZVOLTAREA PLATFORMEI DE SERVICII ELECTRONICE

Conform prevederilor pct. 115¹ din Hotărârea Guvernului nr.455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, începând cu anul de subvenționare 2019, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură urmează să implementeze **platforma de depunere on-line** a dosarelor de solicitare a sprijinului financiar.

Odată cu implementarea acestei platforme, producătorii agricoli vor avea posibilitate să depună dosarul de solicitare a sprijinului financiar inclusiv on-line pentru submăsurile 1.3, 1.5, 1.7, 1.7A și 2.4.

Depunerea on-line reprezintă un prim pas de simplificare a procedurilor de lucru cu beneficiarii de subvenții, astfel încât producătorii agricoli să economisească timp și resurse pentru depunerea dosarului de subvenționare.

Facilitatoarea constă în simplificarea completării dosarului de subvenționare, dar și a depunerii acestuia, fără a mai fi necesară deplasarea la servicii/secții teritoriale ale Agenției.

Prin scrisoarea nr. 76 din 04 februarie curent, AIPA a înaintat un demers către Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea proiectelor din Domeniul Agricol prin care s-a solicitat suportul UCIMPA în identificarea surselor financiare necesare pentru dezvoltarea platformei de depunere on-line a dosarelor de solicitare a sprijinului financiar.

În acest sens AIPA a reușit:

- elaborarea și avizarea de către Agenția de Governare Electronică a Conceptului (caietul de sarcini) pentru dezvoltarea sistemului de depunere on-line a dosarelor de subvenționare în agricultură;
- evaluarea pozitivă a conceptului de dezvoltare a sistemului de depunere on-line a dosarelor de subvenționare de către un expert independent contractat de Proiectul de asistență tehnică pentru implementarea Programului ENPARD – Moldova.

În urma procedurii de identificare a operatorului economic, efectuată de UCIMPA a fost identificat operatorul care va dezvoltarea platformei de depunere on-line a dosarelor de solicitare a sprijinului financiar.

Întru dezvoltarea platformei de servicii electronice AIPA a fost înregistrată oficial de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal ca **operator de date cu caracter personal**. Aceasta va permite asigurarea integrității dar și confidențialității datelor cu caracter personal, procesate de AIPA, atât în cadrul prelucrării manuale precum și a sistemelor informaționale.

A fost elaborat proiectul **Conceptului tehnic al Sistemului Informațional „Evidența Solicitanților și Beneficiarilor de Subvenții”** care prevede realizarea unei baze de date coerente pentru asigurarea formării resursei informaționale cât și **Regulamentul de funcționare al Sistemului Informațional „Evidența Solicitanților și Beneficiarilor de Subvenții”**. De menționat că aceste acte au fost înaintate în adresa MADRM pentru a fi promovat ca proiect al Hotărâre al Guvernului (scrisoarea nr. 377 din 21 mai 2019).

Totodată, prin scrisoarea AIPA nr. 495 din 02 iulie 2019 a fost înaintat MADRM spre examinare și promovare proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea **Conceptului tehnic al Sistemului Informațional Integrat Agricol**.

Prin scrisoarea nr. 75 din 4 februarie 2019, AIPA a înaintat un demers către Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea proiectelor din Domeniul Agricol prin care s-a solicitat suportul UCIMPA în identificarea surselor financiare necesare pentru dezvoltarea, testarea și darea în exploatare a **modulului/SI privind gestionarea subvențiilor în avans**. În acest sens a fost elaborat caietul de sarcini pentru modulul citat doar că nu a fost identificat finanțatorul care să contribuie la realizarea acestei acțiuni.

Conform obiectivelor stabilite în Planul de activitate al AIPA pentru anul 2019, a fost inițiat procesul de elaborare a hărții interactive a beneficiarilor de subvenții. Dezvoltarea hărții interactive cu date statistice din domeniul agricol va include datele despre suprafețele și culturile cultivate, suprafețelor plantate cu arbuști fructiferi etc., valoarea investiției, sumele solicitate, frigidere și case de asamblare, ferme zootehnice, toate aceste date transpuse pe o hartă, vor fi mai solicitate decât un simplu document cu cifre și cuvinte!.

Harta este un instrument care facilitează transmiterea mesajului și îl face mai accesibil și pe înțelesul tuturor. Harta va cuprinde seturi de date care sunt în acces liber și pot fi folosite de toți doritorii. Harta nu va conține informații cu caracter personal, întrucât datele reprezentate grafic, cuprind doar denumirea satului și suprafața totală a plantațiilor din localitate/raion.

X. PROMOVAREA POLITICII DE SUBVENȚIONARE

Activitatea de **promovare a politicii de subvenționare** a fost desfășurată cu succes în perioada 22-25 ianuarie curent. În cadrul **campaniei de informare** au fost instruiți peste 1600 de producători agricoli și/sau potențiali beneficiari de subvenții. Campania de informare a fost desfășurată în toate raioanele țării aflate în raza Oficiilor Teritoriale ale AIPA, cu participarea agricultorilor, reprezentanților Direcțiilor raionale agricole, primăriilor, etc.

Totodată, în perioada de raport au fost elaborate 63 comunicate de presă fiind plasate atât pe pagina oficială web a AIPA precum și pe pagina de socializare Facebook. Conform indicatorilor de activitate a paginii Facebook au fost obținute următoarele rezultate:

- vizualizări – 68%
- aprecieri ale paginii – 71%
- impactul postărilor – 71%
- interacțiunea postărilor – 86%
- următorii activi ai paginii -69%.

Totodată a fost actualizată Broșura cu privire la măsurile de sprijin aferente FNDAMR inclusiv tradusă în limba rusă, pliante pentru subvenții în avans precum și calendare „AIPA 2019”.

Cu suportul Programului ENPARD au fost elaborate **5 spoturi video** prin care au fost promovate politica statului în domeniul subvenționării și anume:

- un spot privind rezultatele subvenționării 2018;
- două spoturi desfășurate privind rezultatele în urma celor 2 apeluri aferente proiectului subvenții în avans;
 - două spoturi scurte privind rezultatele în urma celor 2 apeluri aferente proiectului subvenții în avans;
 - realizate materiale promo precum: mape, carnete, stilouri, stickere, genți p/u laptopuri, 12 suporturi p/u materiale informative, 2 X-bannere, 2 A-standuri.

Cu suportul producătorilor agricoli, prin intermediul secțiilor/serviciilor teritoriale ale AIPA, au fost realizate, plasate și distribuite 3 istorii de succes și anume:

- „Asocierea e putere” - SRL ”Terra-Vitis” din s. Burlacu, r-nul Cahul;
- „Cultivarea căpșunelor – o afacere reușită și de succes!” - GȚ „Gaber Ion Mihail”, r-nul Călărași, s. Sadova;
- „Dietă sănătoasă cu carne delicioasă” – „VAN-PRIM” SRL din s. Chetrosu, r-nul Drochia.

În luna ianuarie curent, AIPA a lansat **platforma virtuală „Forum AIPA”** cu sloganul „Părerea ta contează!”. Platforma are ca scop facilitarea interacțiunii cu

producătorii agricoli, și alte părți interesate de implementarea politicii de subvenționare și va servi ca o platformă pentru dezbateri publice pe diverse tematici aferente domeniului de subvenționare.

De menționat că, deja al treilea an consecutiv AIPA organizează **Gala AIPA**, ce a avut ca scop recunoașterea performanțelor și entuziasmul profesioniștilor din diferite domenii aferente sectorului agricol. **19 trofee** fiind înmânate celor reprezentanți, care au remarcat realizări deosebite pe parcursul anului 2018 în diverse domenii ale agriculturii. Evenimentul a reunit peste **250** de invitați, printre care oficiali de rang înalt ai autorităților centrale, reprezentanți ai administrațiilor locale, asociații de profil, entități din domeniul agricol și din ramurile conexe acestuia, inclusiv invitați de peste hotarele țării.

De asemenea, ținem să menționăm faptul că în afara acțiunilor stabilite conform planului de activitate 2019, AIPA a fost implicată și în alte activități sociale, precum organizarea a **două acțiuni de caritate** în ajunul Sărbătorilor Pascale, precum și de 1 Iunie – Ziua Internațională a Copiilor, în scopul susținerii copiilor din Internatul satului Cupcui, raionul Leova.

XI. COOPERARE INTERISTITUȚIONALĂ

În perioada de raport, AIPA a semnat mai multe acorduri de colaborare interinstituționale după cum urmează:

- Acordul de colaborare a *AIPA* cu revista „*Moldova în Progres*”. Ca rezultat au fost publicate 2 articole și anume: prioritățile de dezvoltare a AIPA (publicat în Nr. 28-2019, tipărit pentru AIPA în 300 de exemplare ulterior fiind distribuite în cadrul evenimentului Gala AIPA) și principalele aspecte ale Gala AIPA (publicat în Nr. 29-2019, tipărit pentru AIPA în 20 de exemplare și distribuite către secțiile/serviciile teritoriale ale AIPA);
- Acordul de colaborare între *AIPA*, *Solidarity Fund PL* și *Rețeaua Națională LEADER*. Prevederile acordului se axează pe dezvoltarea instrumentelor pentru modernizarea zonelor rurale din Republica Moldova și în special în contribuirea la dezvoltarea mediului economic și social ale comunităților rurale;
- Acordul dintre *AIPA* și *Serviciul Fiscal de Stat* care prevede schimbul de informații între cele două instituții. Conform prevederilor acordului Serviciul Fiscal de Stat acordă AIPA acces la informația din Sistemul Informațional al Serviciului Fiscal de Stat, prin intermediul portalului autorizat și/sau a sistemului de telecomunicații al autorităților administrației publice după validarea codului fiscal al producătorului agricol și numărului contului bancar. AIPA oferă Serviciului Fiscal de Stat acces la informația din Sistemul Informațional al gestionat de AIPA, prin intermediul portalului autorizat și/sau a sistemului de telecomunicații al autorităților

administrației publice după validarea codului fiscal al producătorului agricol. Accesul va permite vizualizarea integrală a informației conform prevederilor anexelor la acord.

XII ASPECTE JURIDICE

În anul 2019 au fost încheiate 13 contracte de locațiune, un contract prin COP, 23 contracte de valoare mică. Toate cele menționate au generat elaborarea a 2 dări de seamă și întocmirea a 5 procese-verbale.

În privința reprezentării drepturilor și intereselor legitime ale AIPA în instanța de judecată, precizăm că a fost asigurată reprezentarea AIPA în cadrul a 96 litigii în instanță. În cazul a 58 litigii, AIPA are calitate procesuală de reclamant.

Referitor la aceste procese, instanțele de judecată au pronunțat decizii definitive și/sau irevocabile, prin care s-a dispus încasarea în contul AIPA a sumei de **19296683.69 lei**, sub formă de subvenții, **269 120.2 lei** sub formă de penalitate și **4406684.4 lei** sub formă de dobândă de întârziere, în total **23 972 488,29 lei**. Totuși, este de remarcat că sumele finale, ce urmează a fi eventual executate, pot suferi modificări, urmare a examinării cererilor de chemare în judecată de către curțile de apel și Curtea Supremă de Justiție.

Subsidiar, AIPA a înaintat 5 cereri de admitere a creanțelor în cadrul proceselor de insolvabilitate. Toate cererile de admitere a creanțelor au fost admise de către instanța de insolvabilitate, fiind validate creanțele în mărime de **9115877.84 lei**.

Menționăm că AIPA a fost recunoscută în calitate de parte civilă pe 5 cauze penale, respectiv, a înaintat acțiuni civile în cadrul procesului penal, suma totală a acțiunilor civile înaintate fiind de **7 234 716 lei**.

În altă ordine de idei, Agenția are calitatea procesuală de pârât în 28 litigii de judecată, valoarea totală a acestora fiind de **8 836 753 lei**. Menționăm că 13 litigii au fost examinate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind pronunțate în acest sens 10 decizii în favoarea AIPA, prin care s-a prevenit încasarea sumei de **1 811 364,61 lei** din contul statului.

În același context, până la data termenul de referință, în temeiul Acordurilor de rambursare benevolă a subvenției, încheiate între AIPA și beneficiarii de subvenții, producătorii agricoli au restituit mijloace financiare în mărime de **1 811 364,61 lei**.

În urma transmiterii spre executare a titlurilor executorii emise pe marginea hotărârilor definitive pronunțate în favoarea AIPA, producătorii agricoli au fost restituit mijloace financiare în mărime de **913 715,23 lei**. În total, în perioada de raport au fost rambursați **2 725 079,84 lei**.

Subsecvent, precizăm că au fost întocmite și prezentate în termen 91 de acte procedură pe marginea litigiilor de judecată.

XIII ACTIVITATEA AUDITULUI INTERN

În perioada de raport, Secția audit intern a efectuat 3 misiuni de audit, dintre care 2 planificate și o misiune de audit ad-hoc. Ca rezultat, au fost aprobate peste 80% din totalul recomandărilor oferite în proiectul raportului de audit. În baza rapoartele de audit au fost întocmite planuri de acțiuni privind implementarea recomandărilor aferente fiecărei misiuni de audit. Totodată, a fost efectuate o misiuni de consiliere iar raportul a fost aprobat de conducerea Agenției.

Întru implementarea prevederilor Legii privind controlul financiar public intern nr.229/2010, a fost desfășurat procesul de autoevaluare a sistemului de Control Intern Managerial în cadrul AIPA fiind elaborat *raportul de autoevaluare a CIM pentru 2018, emisă și publicată* pe pagina web al Agenției, Declarația de răspundere managerială.

Pe parcursul semestrului I al anului curent, angajații serviciului audit intern au participat la instruirii interne și externe precum:

1. Planuri de afaceri în agricultură;
2. Agricultura ecologică în Republica Moldova;
3. Crearea climatului de integritate profesională;
4. Modificarea în domeniul legislației contabile și fiscale pentru anul 2019;
5. Declarația de avere și interese personale;
6. Evidența contabilă pentru instituțiile bugetare și aspecte privind aplicarea legii privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar;
7. Prevenirea și detectarea fraudelor. Raportarea suspiciunilor de fraudă.

următoare , în cadrul AIPA va continua:

- implementarea celor două modalități de subvenționare a producătorilor agricoli-**subvenționarea clasică și subvenționarea în avans**. Totodată, întru îmbunătățirea sistemului de subvenționare va înainta MADRM propuneri de îmbunătățire a producătorilor de bere);

- dezvoltarea împreună cu AFIR Romania a aplicației CPAC – Catalogul Produselor Alimentare Certificate (aplicație mobilă prin care se permite utilizatorilor să găsească, în timp real, produse alimentare certificate în zona în care se află, precum și detalii complete referitoare la producător și la rețetele utilizate) lista cu producătorii agricoli din Republica Moldova și va elabora în cadrul aplicației un modul privind identificarea și localizarea produselor/serviciilor oferite de aceștia;

- dezvoltarea depunerii online pentru dosarele de subvenționare;

- implementarea Sistemului de Management al Calității ISO 9001:2015 (AIPA-certificată) și Sistemul de Management Anti-mită, ISO 37001:2017 (urmează a fi certificată);

- dezvoltarea Sistemul Informațional Registrul Fermierilor și Registrul de Evidență al Parcelelor ce vor permite, din anul 2020, acordarea plăților directe la hectar. Dezvoltarea acestui sistem necesită surse financiare ce încă nu sunt identificate, dar fără implementarea acestui sistem va fi imposibil implementarea noilor scheme de plată;

- dezvoltarea hărții interactive cu date statistice din domeniul agricol, etc.